

Rerum Naturalium Fragmenta

No. 100

<i>Szemere László:</i> Madár-károk	3
<i>Szemere László:</i> A gombák óriásai: A közönséges pöfeteggomba, <i>Calvatia maxima</i> Moy.	11
<i>Szemere László:</i> Milyen hibákat követünk el a fészekodvak kirakásakor	13

Budapest
1937

.

Rerum Naturalium Fragmenta

Jaskó Sándor szerkesztése:

Budapest II., Lövőház-u. 22/a

Madár-károk

Írta: Szemere László

Kevés népszerűsítő könyv terjedt el oly mértékben, mint Herman Ottónak a madarak hasznáról és káráról írt könyve, melyet röviden csak Herman Ottó madaras könyvének szoktunk nevezni. Írója éles szemű megfigyeléseit mesteri leírással tudta papírra vetni, a szöveg kísérője, Csörgey Titusz művészi ceruzája, ecsetje; íme, ebben van a könyv értéke, súlya; néhai Darányi Ignác földművelésügyi miniszter érdeme aztán az, hogy állami támogatással a könyv elterjedését biztosította.

Mi, maiak, e könyv verőfényében sütkérezünk, ha madarokról írunk - gazdasági vonatkozásban. Onnan nemcsak adatokat, de ihletet is meríthetünk. Nem vitatható, hogy ez az ihlet, avagy a madarak iránti szeretet bizonyos fokig részrehajlóvá teszi az embert, főleg ha valaki ahhoz szokott, illetve olyan az esztétikai érzése, hogy a Természet ne csak hasznot hajtó gazdasági alap legyen, de lehetőleg eredeti, sokoldalú jelenség.

A természetkedvelő szomorkodva látja azt, hogy a kultúra térfoglalásával mind kisebb és kisebb térre szorulnak az eredeti természeti jelenségek, a vadon tájak s az azon otthonos volt lények.

E némely szóval önkénytelenül is egyik ősöm: Szemere Miklós szavait idéztem s így tartozom neki azzal, hogy »a Vadon költészete« c. verséből idézzem a következőket:

“Lelkem a jövődöt szomorkodva látja —
Kalmár idők jőnek, kipusztul e korral
A vadon természet egyszerű barátja.”

Hát így van, a jóslás teljesülőfélben van, a mechanizált világban az emberek (a fiatalság legkivált) a technikai dolgok iránt jobban érdeklődnek, mit életöszönük is sugall.

Pusztul az őstermészet, s meggyérülnek azok is, akik a természet eredeti megjelenéseiben látják, illetve látnák, legfőbb szórákozásukat. Mechanizált világ, tömegtermelés: egyhangúság, ez hát a horizont. Hogy ebbe meddig s mennyi madár illeszkedhet be, az a madarak hasznán és kárán múlik első soron, bár az irgalom meg meg-meghosszabbithatja »pusztuló természeti ritkaság« címen egyes fajok rettegve lopott életét.

Gazdaságunk, kertészkedésünk szempontjából kétségtelenül legjelentékenyebbek azok a madarak, amelyek tömegesen fordulnak elő. Ilyenek a varjak és a verebek. Mindkét nemzetségből 2—2 faj közönséges és pedig a vetési s a szürke varjú, azután a házi, meg a parlagi veréb. De a vetési varjú s a házi veréb legkivált, mert a hamvas varjú s a parlagi veréb mégis kevesebb létszámú. Tehát a madarak okozhatnak legtöbb kárt, de viszont alkalmilag lehetnek hasznunkra is, mire elegendő példa a vetési varjú rovarirtása.

E madarak mellett alkalmilag kisebb-nagyobb tömegekbe verődhetnek seregélyek és rigók s vonulásban levő vadlibák, értve azokat a madarakat, amelyek e réven károsak lehetnek. Mert egyébként rózsaszínű seregély, gólya, vonulásban levő

vadrécék és számos más madarak is verődhetnek tömegbe anélkül, hogy ezzel valami érezhető kárt okoznának.

A nagy létszámú, de szórványosan, illetve szétszórta élő madarak, cinegék, poszáták, harkályok stb. haszna-kára már nem oly feltűnő, mert a területeken egyenletesen oszlik meg.

Ha a vetési varjú is szétszórta élne, károssága ellen alig hangzana panasz, mert nagy területen elosztva szednék fel a be nem boronált vetőmagot, dézsmálnák a kukoricatáblákat stb. A baj ott van, hogy egy-egy késve, vagy tavasszal túl korán vetett földet nagy tömeg varjú lephet el, amely aztán úgy felszedheti a magot, hogy a gazda vethet újra.

A madarak kártétele ellen a gazdáknak, kertészeknek az adott viszonyokhoz simulva kell védekezniük, miután a kár elhárításának sokszor legegyszerűbb módját nem hajthatják végre.

Így például nem mindenki tarthatja távol lőfegyverrel a vetési varjú tömegeket s nem lőhet a szőlőt megszálló seregély- és rigócsapatokra, de még ha jogosult fegyvertartó is, nem lövi le mákra járó cinegeit, mert másféle munkáit megbecsüli vagy mert mint vonzó lényeket sajnálja őket, eltekintve attól, hogy tilos is cinegét lőni.

Megtörténhet az is, hogy valamely helyi vagy alkalmi madárkatevő ellen – az írt okok miatt – védekezni nem is tudunk. Ez esetben nincs más mód, mint az, hogy – az okosabb enged – elvnel fogva meghátráljunk.

Vagyis, ha valaki erdők közelében lakik, az kis kertjében mákot ne termesszen, hanem helyette olyant, amiben a cinegék nem tehetnek kárt. Válogathat a sokféle gazdasági növény között.

A madarak szokásait egybe kell vetnünk az időjárással s egyéb helyi adottságokkal: ezekből következik sokszor a leghelyesebb védekezési mód. Így kell cselekednünk akkor is, ha az időszakosan kártevő madarakat más téren való hasznuk miatt nem akarjuk irtani (seregélyeket) avagy ha azokat irtani tilos is (cinegék).

A terület őrzése, a kártevők elriasztása az írtak mellett sokszor szükségessé válik. A kereplővel járkáló gyerek több holdnyi vetett földről távol tudja tartani a vetési varjakat s így az amúgy is alacsony gyermeknapszámbér nem lesz magas tétel. Természetes, hogy 1—1 ellőtt s a vetés felett karóra kötött varjútetem is hatásos elrettentő példa, főként kisebb területen.

A szőlőket őszi vonulásuk során már seregekbe vetődött seregélyek és magányos vagy kisebb társaságot képező rigók csapata olykor igen érzékenyen megdézsmálja. A rigók kártétele az erdőszélbe eső, kisebb területű szőlőkben szokott nagyobb lenni, összefüggő nagy szőlőterületeken kártételük több szőlőbirtokos között oszlik meg s így nem annyira jelentékeny.

A különálló szőlőket szél hajtotta kereplőkkel vagy kolomppal célszerű felszerelni. Ilyeneket ki-ki házilag szokott készíteni – gyermekek kezügyessége gyakorló faragással – s valóban, az óvatos seregélyek és a szemfüles rigók ellen jók is az ilyen riasztók, feltéve, hogy ha fúj a szél. (A városiasodott fekete rigó azonban nem sokba veszi a riasztást.)

A seregélyek, ha a szőlőt dézsmálják, meglőhetők. A madárvédelem máskor óvja őket. Kis paradoxon ez, mert a magam hasznára is lehetnek a seregélyek – máskor. A legtöbb valószínűség szerint azonban a szőlőket dézsmáló seregélycsapatból kilőtt seregély nem azok közül fog kikerülni, amelyek ugyanazon vidéken költöttek. Mert a seregélyek költőterülete tőlünk északra, jó messze kitolódik s így a mi szőlőinket szeptember végén meg októberben dézsmáló seregélyek már az északibb tájakról délfelé vonulók teszik. Azonban más országrész vagy más ország gazdáinak mégis kárt tennénk a seregélyek irtásával.

A vetési varjú s a házi veréb megtizedelésére mindenkor ajánlottam azt is, hogy kinőtt fiait szedjük ki a fészkekből. Ezzel szemben sosem voltam híve a mérgezésüknek, mely eljárás sok másnak is árthat, illetve ártott is. A fiatal vetési varjakat s az anyányi verebeket sokan szívesen megeszik s így e révén nemzetségük kára enyhül. Úgy általánosságban, mert hát nem minden esetben az fogja élvezni a pecsenyét, aki a kárt elszenvedte.

A vetési varjú ellen aránylag könnyebb védekezni, mint a mindenütt egyenletesen megtelepedő verebek ellen. Általában ez a szabály: ősszel korán, tavasszal lehetőleg későn vetni, amikor még van, illetve tavasszal már van elegendő rovar is, mit a varjú elkölthet.

Természetes, hogy e szabály nem alkalmazható mindig ridegen s a szemfüles gazdák rendszerint el is találják a helyes védekezési módot. Van, aki megvárja, hogy a szomszéd nagybirtokos vessen elébb, kinek földje aztán leköti a varjak figyelmét. Azután vet ő s a magot jól leboronálja. Ha a kukoricák későn érnek, akkor is lehet egyet-mást későbben vetni, mert a csöves

kukorica foglalkoztatja a varjakat. Így a korai kukorica aggályos.

Mindeme ravaszkodások jók arra, hogy aki ügyesen alkalmazza s szerencséje is van, mentesülhet a varjúkártól, ámde ez a termelés egyetemlegességén alig változtat, mert a vetési varjú valahol, illetve valakiéből csak jóllakik.

Valamely szabálytalan időjárás természetesen más helyzet elé állítja az érdekelteket.

Példa rá az ez évi (1936) korai tavaszodás. Márciusig a vetési varjak már a fészkelő területre telepedtek s így azok a gazdaságok, amelyek a fészkelő területtől távolabb estek, nyugodtan vethettek akármilyen korán. S aminthogy vetettünk is. (Így volt tanyámon, hol a tavaszi vetéseket máskor őriztetni kell egy darabig. Ez éven nem kellett, mert több kilométeres körzetben nincs vetési varjú-telep.)

Érthető, hogy ilyenkor a fészektelep körüli gazdaságoknak esik a varjúusereg. A hamvas varjú életmódjából következik, hogy őt nem fogjuk kímélni, még annyira se, mint a vetési varjút. Mert-hogy a növényi tápláléknál a húsfélét többre teszi s megeszi – ha kaphatja – böjti időben is, azért népies neve sok helyt kálomista varjú. (S a vetési varjú: pápista varjú.) Ilyenformán a hamvas varjú legfőbb kártétele gyanánt a csibék elorzását s a mezőn élő madárság fészkeinek fosztogatását szokták emlegetni.

E téren aztán egy gyékényen árul vele a leleményes szarka, mely ugyancsak szétszórtan él. A vád nem is alaptalan, de hoz-

zá kell tennem, hogy a mezei egerek és pockok irtásával alkal-
milag, vagyis bizonyos fokig ellensúlyozzák kártételüket.

E két fajta madár nem fizethet húzával vissza, mert a szanaszét
levő fészkek felkutatása és kisedése már nem gazdaságos
művelet, a fiak húzának józága is kétséges, így a hamvas varja-
kat és a szarkákat mindenhol ellövik, már csak vadászati okok-
ból is. (Bár a vadász és a gazda [kertes] érdeke sokszor ellenté-
tes. Példa rá az egerésző s a gatyás ölyvek, melyek mezőgazda-
ságilag végtelenül hasznosak, de a vadászok egy része – főleg,
aki nem gazda is egyszersmind -
ritkán kíméli őket.)

Soraimmal csak afféle »helyzetképet« akartam nyújtani. Úgy
jött, hogy nem egyvégtében írtam az egészet. Fele készen volt
írásomnak tegnap. Akkor felvonult lelki szemeim előtt a sok
szép havas táj, az őserdők – miket meg láthattam a Vörös-víz
mellékén (Csíkban) – és más természeti szépség, mit csak sze-
rettem volna látni, szóval ez érződik Madách-jóslatú mondatai-
mon.

Aztán aludtam rá egyet s reggel virágzó barackfák és zöldellő
kertek közepette megnyugodtam abban, hogy íme ez is szép,
csak más irányú szépség. A gazda s a kertes mindig szerencsé-
sebb helyzetben van, mert valami szépet – olyant, mit a Termé-
szet ingyen nyújt – alkalomadtán mégis csak lát maga körül.

Hát gondoljanak arra, hogy az ég madarait se üldözzék kelletté-
nél túl, különösen azokat, amelyek a szépségükkel vagy éne-
kükkel vonzóbbá teszik azt a kis darab természetet, ami osz-
tályrészül jutott nekünk.

Hogy aztán az a kis énekes madár alkalmilag kárt is tesz? Hát igen, valahogy úgy van, hogy a zenei élvezetért fizetni is szoktak, más téren többet is. Hogy is csitítgatja csak a nótabeli duhajkodó – nem tudom, feleségét-e, avagy a babáját: „Ne haragudj rózsám...” hisz a banda ingyen csak nem muzsikálhat?

(Növényvédelem, 1936, vol.12, p.147-149)

A gombák óriásai:

A közönséges pöfeteggomba, *Calvatia maxima* Moy.

Szemere László

Gomba-közleményeinkkel egy-egy jellegzetesebb gombát ismertetünk, kezdve azok rövid leírásával.

A pöfeteggomba gumó- vagy gömb alakú, puha felbőrrel, alján meg igen kevés micélium-gyökérkével. Külseje, belseje, míg fiatal, fehér, puha-sajtszerű. Az érés során a gomba belseje zöldesbarnára színeződik, s elporlik, egyidejűleg a felhám is megrepedezik, elrongyolódik. Míg állaga fehér s jól szeletelhető, addig a pöfeteggomba ehető, sőt igen magas tápértékű. (Mint a búzakenyér!)

Hat kilogramm súlyú 35 cm magas közönséges pöfeteggomba.

Képünkön egy kb. 6 kilós pöfeteget mutatunk be. Azonban a még nagyobb példányok sem tartoznak a ritkaságok köze, 50 cm átméretű, s 10 kiló súlyú példányok is előkerültek. A többi, nálunk is honos pöfetegomba már legfeljebb burgonya-nagyságig nő. Általában ártalmatlanok, de meg kell jegyeznünk, hogy az áltriflák – Scleroderma – is többé-kevésbé gömbölyded gombák, és fajaik között ártalmasak is vannak.

A különbség a kétféle gomba (pöfeteg és áltrifla) között az, hogy az áltriflák kérge kemény, ritkán fehér, belseje meg már fiatalon színeződő. Párhuzamunk nem lenne teljes az ugyan-csak gumóalakú szarvasgombák (Tuber, Melanogaster stb.) említése nélkül.

Azok – csak az ehető, puha húsúakra gondolva – márványozott belsejűek, de e jegyen kívül legfőbb ismervük az, hogy a föld színe alatt teremnek, míg a pöfetegek meg az áltriflák a föld felett fejlődnek ki.

(Növényvédelem, 1936, vol.12, p.245)

Milyen hibákat követünk el a fészekodvak kirakásakor

Írta: Szemere László

Amennyire hiba az, hogy nem rakunk ki fészekodvakat mind-ama helyekre, ahová kellene, éppen olyan hiba származhat abból is, ha ami fészekodút kiteszünk, azt is rosszul tesszük ki. Nézzünk hát jól széjjel, mielőtt munkánkhoz kezdenénk! A biztonságos hely a fő, mindenekelőtt. Hogy védenceink nyugodtan alapíthassanak családot, s fiaikat biztonságban fel is nevelhessék.

A fészekodút – sok helyütt – sajnos még most is az emberek, illetve a vásott gyerekek ellen kell mindenek felett megvédeni. Ha a hely (kert, udvar) zárt, akkor ne tegyük a kerítéshez közel s alacsonyra a fészekodvakat, hogy a gyerekek gumipuskával, avagy csak úgy, dobálással ne veszélyeztessék madarainkat. Ha nyílt portán kell védekezni a gyermekek ellen, akkor kissé magasabbra szögezzük ki odvainkat, gondolva arra is, hogy olyan helyre kerüljön az odú, ahol az eldobott kő nehezen érheti. A rejtettséget is tartsuk szem előtt, amennyire lehetséges. Ha meg az is előfordulhat, hogy a gyerekek a fára is felmásznak, akkor ez ellen úgy védekezzünk, hogy tüskés dróttal övezzük körül a fa derekát, jó magasan.

Nagyjából ezekre ügyeljünk akkor is, ha kóbor macskák ellen kell védekeznünk.

Ilyen helyen ne tegyünk alacsonyra fészekodút, mert az alacsonyra tett fészekodút a fa derekára szögezett tüskével is nehéz megvédeni. A macskák ellen helyezhetjük ki nyílt helyre az odvakat, ha oda a macska nem férhet. Pl. valamely fal közepére.

Ha azonban alacsonyra nem teszünk odvakat, az máris azzal a veszéllyel jár, hogy a verebek betolakodása ellen fokozottabban kell aztán védekeznünk! Az emberek és macskák által nem háborított helyen 1–2 méter magasra helyezünk el ugyanis jó egypár odút. Az ilyen alacsonyra tett odúba nem szívesen költözködik be a veréb, azaz ha be is költözködik, könnyebben kilakoltathatjuk onnan.

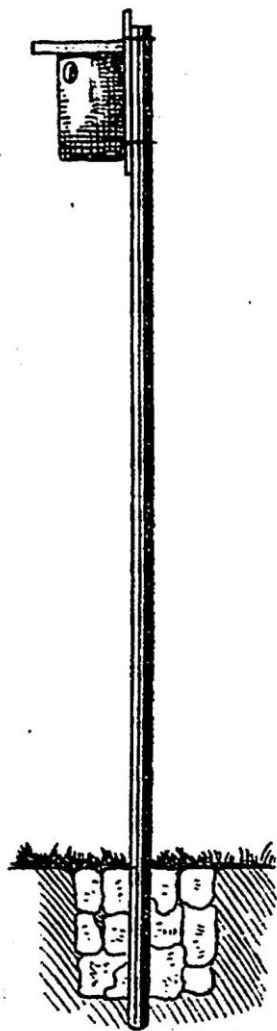
Néha már az magában, hogy létrát kell hozni, elodázza alkalmi munkánkat, mit későbbre hagyunk, hogy aztán valami másféle munka miatt meg se csináljuk többé. Ilyen csekélységeken is múlik holmi, nekünk látszólag kis mulasztás, ami azonban védeenceinkre végzetessé válhat.

A macskán túl más négylábú ragadozó is tekintetbe jöhet, pl. a menyétfélék, s a mókus. A menyétek is hamarabb észreveszik az alacsonyan levő odvakat. Már a mókus, e kiváló tornász, a magasabban fekvő odvakat is felkeresi. Jó szerencse, hogy csak az erdőkkel érintkező kerteket keresi fel, s az is, hogy nappali állat, így könnyebben védekezhetünk ellene, mint sötétben bujkáló más állattársa ellen.

Az odút, illetve lakóit veszélyeztető állatok sorozata a fentiekkel koránt sincs kimerítve; a helyi körülmények szabják meg azt, hogy hogyan védekezzünk ellenük.

A biztonságos helyen aztán a világtájakra legyünk tekintettel, vagyis az odú fekvésére. Lehetőleg keletre, vagy délre nézzen az odú nyílása. Ez alól ott tehetünk kivételt, ahol az uralkodó széljárás ellen is kell védekezni. Annak fordítson az odú hátat.

Ha kinéztük a megfelelő irányt – mármint amerre az odú nyílása forduljon –, mielőtt kiszegeznők az odút, illesztgessük elébb a fára, hogy jól fekszik-e azon? Most már gondolva arra, hogy az odú nyílása valamit a föld felé is irányuljon (előre dűljön kisé az odú). Így az eső nem csapódhat be az odú nyílásán.

2-2.5 m magas csövön lesz legjobb helye a fészekládának.

Az előzetes biztonság miatt célszerűnek látszik az, hogy az odú ágak köze legyen rejtve, mintegy eldugva. Igen ám, de ez aztán más hátránnyal jár. Az odú közelében levő ágakról a macska könnyen az odúhoz juthat. Az ágak lombozata felfogja a napfényt. A madarak szeretik, ha az odú előtt kirepülő-tisztás van.

Mindezekre tekintettel legyünk. Legjobb, ha az odú alatt, úgy egy méterre alatt, vagy lejjebb nyúlik ki egy ág. Ennek lehetőleg a fa közelében legyen lombozata, hogy az alulról fedje, leplezze az odút. Felette az odúnak jó két méterig ne legyen ág, oldalt meg csak olyan irányban, hogy támpontul ne szolgálhasson az odúra pályázó macskának, menyétnek.

Hogy eme jelentéktelennek látszó dolgok mennyire fontosak a madárcsalád biztonságára, semmi sem bizonyítja jobban, mint a vascsövekre helyezett odvak. A síkos vascsövön (rúdon) a macska nem tud felkapaszkodni, az ilyenre szerelt odvakban, amint számos tapasztalat mutatja, előszeretettel költenek a cinegek, rozsdafarkúak, légykapók.

Ilyen vascsöveket helyezhetünk el fiatal gyümölcsösünkben is, nem akarván csemetéinket odúval terhelni, illetve szegezéssel megsérteni.

Nem tudom e módszert olvasóinknak eléggé figyelmébe ajánlani! Az ócskából vett vascső nem is fog valami sokba kerülni. Még inkább az elhelyezése ad némi munkát. Valami fatuskóba kell azt erősíteni, vagy kövek közé, betonba ágyazni, hogy helyén, a földben szilárdan álljon.

Hogy a cső tetejére hogyan szereljük az odút, ahhoz igazán nem kell sok magyarázat. Egy módja az, hogy az odútartó lécz

felső végébe hosszú szeget ütünk, amit aztán teljesen lehajlítunk, s annál fogva a csőre ráakasztjuk az odút. A lécsodúalatti részét pedig a csőhöz drótozzuk. Két, két és fél méter magasak legyenek odatartó vascsöveink.

Vascsövek alkalmazásával más kellemetlenség is elesik, minő pl. az, hogy a fa a belevert szeget körülnövi, miáltal a szeg fejét az odatartó lécsodúba húzza. Gyakran nem is vesszük észre, hogy a lécsodú miatt elhasadt, minek sokszor az az eredménye, hogy az odú lefittyen.

Az odvak kihelyezési időszaka az ősz. Így a kóborló cinegék már télen át megtalálják az odút, s ha alkalmas nekik, éjjeli szállásul használják azt. Tavaszra kelve aztán nem keresnek más tanyát, hanem a biztonságos, jó helyen családot is alapítanak.

Tegyünk a fészekodvakba – mikor azokat kihelyeztük – egy-egy marék fűrészport. Télen át az odúban háló madár ürülékeit tavasszal így jobban kitisztíthatjuk.

Nem mindenütt ügyelnek arra, hogy az odú-típusokat milyen arányban kell kihelyezni. Azaz, hogy hány darab szűk nyílású, hány tág nyílású, kisebb, illetve nagyobb odút tegyünk ki. E téren a következőket tartsuk szem előtt.

Akinek csak 10–20 fára menő kis kertje van, az csak 1–2 szűk nyílású (3 cm) odút tegyen ki, esetleg még egy olyan odút, amelynek röplyuka tenyérszéles kapu. Az ilyen odvakat a légykapók, rozsdafarkúak, barázdabillegetők szeretik. Azt persze figyelembe kell venni, hogy ez utóbbi madarak tanyáznak-e kertünk táján?

Nagyobb kertek vagy belsőségek minden 20—25 fájára lehet egy-egy odút számítani. Aki pl. 15 odút tesz ki, az kitehet 10 közönséges, 3 cm röpnnyílású, rendes nagyságú fészekodút, három tág nyílású, de ugyancsak rendes belvilágú (10×20 cm átlagosan) odút, s két nagyobb méretű odút. Ezeknek ürege 20—24 cm széles legyen, magassága 30—40 cm, röplyuka meg 5—6 centiméter.

Ezekbe a hely fekvése szerint búbos banka, seregély, kuvik vagy hasonló termetű lakó telepedhet, bár a legtöbb esetben ezekbe is verebek tolakodnak. Az ilyen nagyobb odvakat nagyobb fákra, védettebb helyekre, szőlőskertekbe stb. célszerű helyezni.

De ezek mellett az épületek tetőzetének kiugrásait, zugait is reteszeljük el holmi ócska deszkadarabokkal úgy, hogy ott kuviknak, búbos bankának gusztusos lakást csináljunk. A búbos banka lassan-lassan kezd eredeti félénkségéből alább-hagyni, s falvak, városok közelébe húzódik, akár csak a vadgerle, amely most már a fővárosi kerteknek is rendes lakója.

Ha a búbos banka kis jóindulatot tapasztalna a neki való szállás biztosítása s védelme körül, hamarosan a lakott helyek madarává civilizálódnék. Bankáék részéről erre megvan a hajlandóság, legyen meg hát részünkről is!

Ugyanígy a seregély is, amely számos külföldi országban éppen olyan házi madár, mint a cinege nálunk. Mert ott neki való ládikákat tesz ki a lakosság. Tudom, hogy a seregélyre panasz van, a szőlők miatt. Azonban egyet ne felejtünk: nem a nálunk költő seregélyek dézsmálják szőlőnket, hanem az északi

vidékekről vándorlás során lehúzódo seregélyek csapata. Hogy ezekkel mit csináljunk, az nehéz kérdés valóban. Ha irtjuk őket, más vidékek hasznos madarait tizedeljük. Az igaz, hogy erkölcsileg fedve vagyunk, mert kártétel miatt tesszük, nem úgy, mint a dél-európai népek, akik a kontinens mindenféle apróbb-nagyobb vándormadarát nagy tömegekben fogdossák, hogy aztán mint élelmiszert, piacra vessek.

No de nem minden madarunk szőlőkártevő, így hát nyújtunk alkalmat nekik alkalmas fészekodvaknak körültekintő módon való kihelyezésével.

Szaktanácsért közvetlen lapunk szerkesztőségéhez forduljon. Csak olyan levélre adunk választ, melyhez 20 filléres válaszbélyeg van mellékelve!

(Növényvédelem, 1936, vol.12, p.237-238)